

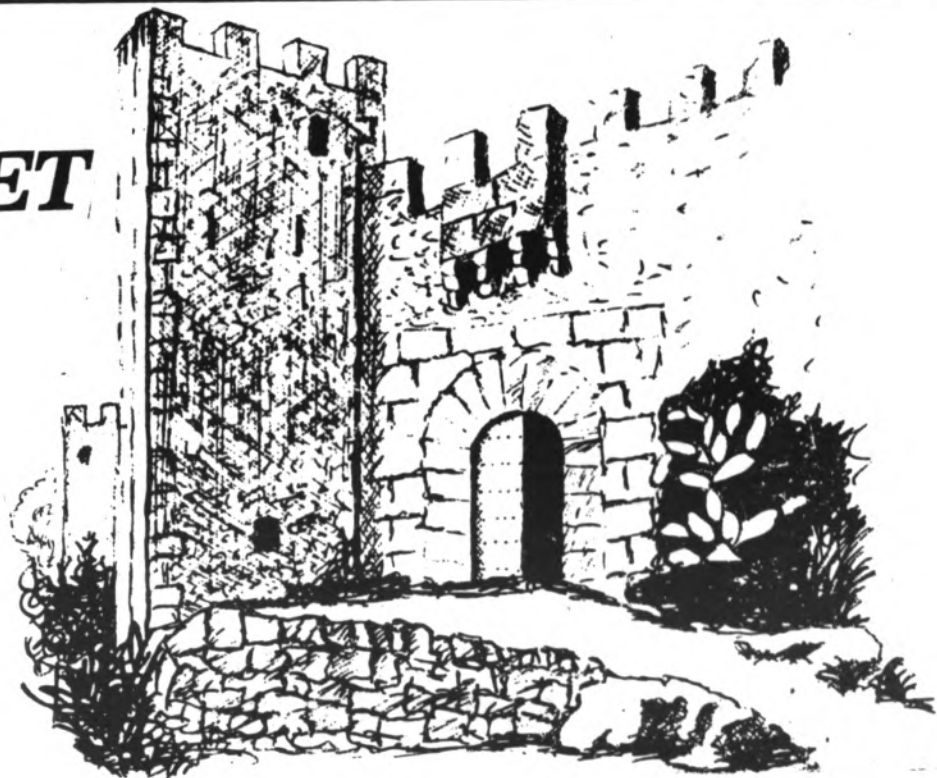

Plaça dels Pins:

EL MUR DE LES LAMENTACIONS

PORTALET

LA GUERRA D'AQUÍ

Quan el calendari ens recorda que caminam cap al final d'un hivern d'aquells d'en temps primer, el mateix calendari ens anuncia la proximitat de les eleccions municipals i autonòmiques. És a dir, que encara no hem sortit d'un temporal i ja en tenim un altre damunt.

Tremolam sols de pensar la calabuixada que ens espera. Els partits que governen autonomies i municipis -la nostra autonomia, el nostre Ajuntament- aprofitaran l'avinentesa per magnificar les realitzacions dutes a terme, per insignificans que hagin estat. En canvi els partits de l'oposició -de totes les oposicions- sols faran que retreure defectes, mancances i limitacions de la gestió dels equips de govern fins ara en el poder. Enmig, entre perplex, divertit i empenyat, el ciutadà intentarà capejar la tempesta com millor podrà i anirà canviant el canal de TV, ara que pot, a fi de no trobar "predicadors" fins i tot dins la sopa.

Afortunadament, la gent s'està fent adulta políticament i ja no és fàcil que combregui amb rodes de moli ni que cregui que els bancs de l'església ballen. La gent, cada vegada més, va relativitzant els missatges polítics i els passa pel sedàs del sentit comú. Així que seria desitjable que els aspirants a les poltrones autonòmiques i municipals moderassin els seus impulsos verbals, que oferissin un discurs clar i llampant i que prometessin solament allò que realment poden dur a bon port amb els doblers de tots nosaltres. I punt.

A tot això, les obres d'embelliment de distints indrets del nostre terme segueixen a bon ritme, entre l'aprovació d'uns i el rebuig d'uns altres. Entre aquests últims tenim els veïns de la Plaça dels Pins, els quals han manifestat el seu disgust més palès mitjançant un escrit dirigit al batle i recolzat per 260 firmes. En aqueix escrit denunciaven les obres de l'esmentada plaça i, concretament, el mur que s'aixeca darrera el nou escenari. A part dels aspectes purament estètics, la nostra opinió respecte d'un assumpte tan espinós, és la següent: l'Ajuntament ha actuat dins la més estricta legalitat i, fins i tot, va tenir el bon gust de convocar un concurs d'idees per remodelar la plaça, cosa que permet descartar tota intencionalitat que no sigui la de cercar la millor solució per a aquell espai públic.

Ara bé, és igualment cert que l'Ajuntament i en general tota l'Administració Pública provoquen que els ciutadans ens moguem entre la ignorància i la indiferència. De les coses, a no ser dels impostos que ens toca pagar, solem assabentar-nos-en quan ja no hi ha res a fer. Aquest és el cas dels afectats pel mur de la Plaça dels Pins. Un paper aferrat a un tauló d'anuncis pot suposar el compliment d'un precepte legal, però no constitueix un mitjà de comunicació eficaç entre administradors i administrats.

Articular canals eficaços de comunicació, arbitrar solucions perquè els ciutadans sapin quines són les intencions dels responsables de la "cosa pública" quan encara hi ha remei i, sobretot, desterrar el mal costum de pensar solament en els votants quan s'acosten les eleccions, constitueixen aspectes de la democràcia municipal que necessiten millorar moltíssim. No cal dir que ens agradaria que aquest fos un dels compromisos que assumissin tots els partits polítics que es presentaran als pròxims comicis.

Gener

12 - Concert a l'església de Cala Rajada. Actuen el duo de violí i piano format per Barry Sargent i Rumiko Harada.

Durant la nit del 12 al 13 caigué una gran calabruixada que va provocar el tall de la carretera d'Artà.

15 - Un anunci institucional ens fa saber que quaranta-quatre ajuntaments i moltes altres institucions públiques i privades s'han sumat a la campanya de Normalització Lingüística. No hi l'Ajuntament de Capdepera. Enhorabona.

16 - Focs de Sant Antoni a Capdepera. La "marxa" es va centrar, un any més, a les places Constitució, Sitjar i Orient, sobretot en aquesta última, amb actuació dels grups de rock locals i de "Ossifar" i el seu "Pasodoble de amor".

17 - Dia de Sant Antoni. Colcada a Capdepera, passada per una pluja que va aigualir la festa.

19 - Vespres de Sant Sebastià a Cala Rajada. Truiet devora la "Residència" i poca cosa més.

20 - Colcada a Cala Rajada, igualment passada per aigua. Enguany ni Sant Antoni ni Sant Sebastià han estat per la festa.

26 - Culmina una setmana meteorològicament molt dolenta. La majoria d'actes prevists dins la II Setmana de Natura es varen haver d'ajornar degut al mal temps.

Febrer

2 - Concert de clarinet i piano a Cala Rajada, amb actuació de Pascual Martínez i Ignaci Furió.

4 - L'Ajuntament aprova dedicar el carrer Camil.leres al mestre Vicenç Nadal Bosch.

7 - Més Rua que mai. Gran desfilada de comparsses, carrosses i disfresses en general pels carrers de Capdepera. Al final, ball a la Plaça de l'Orient.

9 - Rua a Cala Rajada, corregida i augmentada. Malgrat els vents de guerra que bufaven aquells dies, la gent anava de gresca.

12 - Ruetes escolars de Capdepera i Cala Rajada.

13 - Reunió a quatre bandes: Conselleria d'Obres Públiques, Ajuntament, Club Nàutic i Confraria de Pescadors, per tractar de l'ampliació del Port Esportiu. Els pescadors professionals ho tenien embullat.

15 - Sopar-presentació dels Independents de Capdepera, a un hotel de Cala Rajada. Més de dos-cents assistents i al cap davant les cares de sempre del centrisme local.

16 - Nova reunió Conselleria-Confraria de Pescadors per acostar postures referents al Port Esportiu.

Concert a l'església de Cala Rajada de la Coral Studium.

CAP VERMELL -04-

18 - Comprovam "in situ" la bona marxa de les obres del futur centre de la Tercera Edat de Cala Rajada. Aquest n'és el document gràfic.

18 - Tots ploram la mort del mestre admirable, Francesc de Borja Moll. La nostra llengua i cultura perden una de les seves figures més senyeres.

20 - Llegim a la premsa que la Conselleria de Cultura enguany dedicarà més del trenta per cent del seu pressupost a la Part Forana. I nosaltres ens preguntam ¿què se n'ha fet del projecte de casal de cultura de Ca's Mestre de Son Not?

22 - En Llorenç Servera i en Joan Bennasar, representants del bar de la Casa del Mar, fan campions de la zona de Manacor del IV Torneig de Truc de les Balears. Ara hauran de jugar la gran final a Palma.

26 - Concert del Centre Cultural Banda de Música de Capdepera a l'església de Cala Rajada.

27 - Segueixen a tota màquina les obres d'embelliment de Cala Rajada, centrades a l'avinguda Mediterrani, carrer Gabriel Roca i Plaça dels Pins. Els veïns d'aquesta plaça estan que treuen fum pels queixals davant el mur que els han plantat ben davant ca seva.

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

LA BALADA DE BILL CARSON

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
Mari-Germa Melis
Joana Colom
Maria Vives
Pep Terrassa
Llucià Sirer
Mª Antònia Nadal
Jaume Fuster
Ani Muñoz
Antoni Amorós
Gabriel Torres
Antònia Vila
Mª Rosa Galmés
Magdalena Tous

BOLLETÍ DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR

Capdepera - Cala Rajada

FEBRER 1991

Via Joan Carles I, s/n
Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta
revista expressen únicament
l'opinió dels seus autors

QUI SOM NOSALTRES PER ESCRIURE
A "CAP VERMELL"?

I QUI ÉS "CAP VERMELL" PER PUBLICAR
ELS NOSTRES ESCRITS?

SERA AIXÒ ACCEPTAT PELS EE.UU.
O ENS VEUREM AFECTATS PER UN BLO-
QUEIG ECONÒMIC?

ÉS EL NOSTRE ESCRIT UN SUPORT
LOGÍSTIC O ES TRACTA D'UNA INTER-
VENCIÓ DIRECTA SENSE CAP LòGICA?

ANAM NOSALTRES PEL BON CAMÍ O
ANAM CAP A SA FONT DE SA CALA
PER LA VORERA DE MAR?

I PARLANT DE CAMINS, QUÈ US PAREIX
LA PLAÇA DELS PINS? QUÈ SERA EL
QUE HI FAN?

SERA UN "BUNKER" PER ALS IRAQUIANS?

SERA UN AEROPORT PER ALS
"B-52"?

SERA UNA SEU OLÍMPICA PER A BAR-
CELONA-92?

SI AIXÍ FOS, EN EL FUTUR:

ON MENJARAN LES COQUES AMB VERDURA
ELS ALEMANYS?

ON JUGARAN A "PING-PONG" ELS TAXIS-
TES?

ON CAGARAN I PIXARAN ELS ANIMALS
DE L'EDIFICI "SAN JOSE"?

ON VOMITARAN ELS GATS QUE SURTEN
DE LES DISCOTEQUES?

ON FARAN LES SEVES PROCESSIONS
LES CUQUES DELS PINS?

ON S'INSTAL·LARAN NA "JOSANA"
LA XURRERA I ELS SEUS ALIATS?

TORNANT AL QUE DEIEM ABANS, SI
SE'NS PERMET L'EXPRESSIÓ I SENSE
CAP ANIM D'OFENDRE, QUÈ VOL DIR
LOGÍSTIC?

DEU TENIR RES A VEURE AMB "GUARDAR
LA ROBA I SABER NEDAR"? NO, EVI-
DENTMENT, NO HEM DE CONFONDRE
ELS TERMES.

PODRIEM POSAR UN ALTRE EXEMPLE:
QUINA DIFERÈNCIA HI HA ENTRE UN
"VELL-MARI" I UN JOVE AGRICULTOR?
PERÒ NO, TAMPOC NO ENS SERVEIX
AQUEST EXEMPLE.

SEGUIREM INVESTIGANT I DONAREM
RESPOSTA A AQUESTA PREGUNTA,
A MÉS DE PARLAR-VOS D'ALTRES TEMES
D'ACTUALITAT UNIVERSAL.

ELS GRASSOS TAMBE BEUEN

ENVIT I TRUC

Insistim, aquest mes, en el tema del P.A.C. Aquesta vegada hem polsat l'opinió de persones que sí han necessitat dels serveis d'urgència mèdica i han acudit al Punt d'Assistència Continuada d'Artà. Vegem quina ha estat la seva experiència.

NADAL BERNAT SALAS

Jo vaig haver d'anar al P.A.C. un dissabte en què no em trobava bé. Tenia molta febre degut a una afecció gripal. Prèviament vaig intentar de posar-me en contacte, a través de la Policia Local, amb el metge de guàrdia que paga l'Ajuntament, però vaig veure que em duia molt de temps la seva localització i que faria més via si partia cap a Artà. Així ho vaig fer i allà me varen atendre molt bé, sense cap problema. Però, si no hagués tengut cotxe o no m'hagués pogut valer per mi mateix, no ho sé com ho hauríem fet. Haver de sol·licitar una ambulància per un grip és una animalada, però haver d'aguantar tot el cap de setmana amb febre també ho és.

BARTOMEU SALORT BUENAVENTURA

Nosaltres acudírem al P.A.C. d'Artà per una problema de la nostra filla que, finalment, no va revestir cap importància, però, ja se sap, els pares ens alarmam fàcilment quan els infants no estan bé. He de dir que se'ns va atendre molt bé i com que tenim vehicle propi ja ni pensàrem en demanar els serveis del metge que paga l'Ajuntament; això, a més de no estalviar-nos temps ens suposava haver de pagar els medicaments.

JUANITA JUAN GENOVART

El dia 27 de febrer mon pare no es va trobar bé. Ell duu una sonda i se va obturar. Era de vetllada i quan vaig cridar l'A.T.S. me va indicar que m'havia de posar en contacte amb el P.A.C. d'Artà. He d'afegir que mon pare es troba invàlid i no es pot moure. A Artà m'indicaren que no podien venir de cap manera i que fos mon pare qui anàs allà. Jo els vaig explicar la pràctica impossibilitat de tal trasllat i qui em va contestar al telèfon me digué que avisàs la Policia Local perquè em cercassin una ambulància. M'hi vaig negar perquè, si cada vegada que a mon pare se li obtura la sonda hem de partir, en dos dies l'haurem mort; això és un trauma pel qual no el vull fer passar. Tampoc no tenc un mitjà de locomoció propi per poder partir, així que vaig insistir perquè em trobassin una solució. Finalment m'enviaren el metge de guàrdia que paga el nostre Ajuntament. Per a persones majors i a més si es troben impossibilitades, és una barbaritat haver-les de traslladar a un altre poble perquè el metge les atengui.

JOAN SERRA MELIS

Dia 28 d'octubre m'operaren de la pròstata a la Clínica Planas. Me donaren d'alta un dijous, amb la condició que el dilluns següent hi havia de tornar a fer-me una revisió. El dissabte de matinada se'm va obstruir el conducte urinari; després d'una bona estona de molèsties, devers les quatre del matí, me vaig decidir d'anar al P.A.C. d'Artà. Quan vaig arribar, el metge me va atendre i decidí de posar-me una sonda, però, com que l'infermera no hi era, va necessitar bastants de minuts per trobar-ne una, minuts que per mi foren molt mals de passar. Després de posar-me la sonda no trobà bossa i va decidir de tapar el cap del tubet amb un esparadrap. Pel camí de tornada el tubet ja estava ple i me vaig llevar aquell tap com vaig poder. Dament les cinc i mitja, acompanyat per un fill, vaig tornar al P.A.C. perquè no podia tornar orinar. Després de mitja hora de lluitar per llevar la obstrucció, el metge va decidir que havia d'ingressar una altra vegada a l'hospital. Tornarem a casa cercar les coses necessàries i cap a Palma falta gent.

He de dir que si vaig anar a Artà va esser perquè m'hi enviaren. Jo vaig cridar a la Policia Local pensant que m'atendria el metge d'aquí però me digueren que havia d'anar al P.A.C. Vaig haver de partir amb tot el mal que en aquells moments tenia.

AINA MARIA FERRER TORRES

Dia vuit de desembre, amb una caiguda em vaig fer un esquinçament a un peu. Anàrem al P.A.C. i m'atengueren bé, ben igual que a s'Ambulatori, el metge i l'infermera.

Aquells dies havia sortit pel diari "Última Hora" que si no hi havia una certa quantitat d'atencions mèdiques no hi havia per què sol·licitat un P.A.C. per a Capdepera. Aleshores, si acudíem al metge que paga l'Ajuntament, a més d'haver de pagar les despeses de medicaments, desviàvem la necessitat d'atenció mèdica, donant a entendre que degut a la poca demanda d'assistència mèdica el P.A.C. no és necessari en el nostre poble.

MIQUEL MOYA SAMPOL

Les dues vegades que hem anat al P.A.C. d'Artà ha estat pels nins; el petit té dos anys i el gran quatre. Soltadament tengueren una pujada de febre i com que amb uns nins tan petits no saps mai a què t'has d'atendre, anàrem a Artà. Ens varen atendre bé, el servei és bo.

L'animalada és haver d'anar a Artà. És una llàstima que no tenguem el servei a Capdepera, perquè les dues vegades que hi hem anat era ja de vetlada i vàrem haver d'agafar el fill malalt i el bo, i tots quatre cap a Artà. No podíem deixar un nin tan petit tot sol a casa nostra.

DURANT EL MES DE GENER...

Han nascut:

Josep Miquel Casellas Linde,
de Josep Antoni i Martina Isabel.
Núria Navarro Schlaf,
de Joaquim i Martina.
Agnès Miquel Flaquer,
de Josep i Antònia.
Noèlia Martín Hidalgo,
de Pere i Isabel.
Yessica Silva Franco,
de Francesc Xavier i M^a del Carme.
Xavier Jaume Ferrer,
de Joan i Maria.

S'han casat:

Alexandre Arias Rodríguez
amb Virgínia Muñoz Pozo.
Ferran Sergio Valsesia
amb Mònica Isabel González.
Miquel Juan Sirer
amb Mª Isabel Vives Liberal.

Han mort:

Isabel Mª Caldentey Carrió (73)
Salvador Rosselló Flaquer (71)
Isabel Esteva Lluïll (79)
Margalida Sirer Sancho (79)
Antoni Juan Barceló (69)
Bartomeu Melis Moll (85)
Josepa Boronat Pérez (90)

CARTES A CAP VERMELL

Replantació forestal

D'un temps ençà, llegim a la premsa local i regional notícies i ressenyes que es refereixen a les bones accions conduïdes a la repoblació forestal -dirigides a centres escolars públics i privats- d'algunes muntanyes o zones boscoses, en les quals hi participa activament la població estudiantessa.

Recentment hem sabut, altra vegada, de la celebració de la "Setmana de la Natura" a la Comarca de Llevant.

Enhorabona! Aquestes iniciatives mereixen el nostre aplaudiment i la nostra lloança.

I aquí me faig la pregunta següent: ¿No es podria fer, igualment, extensiva aquesta sembrada d'arbres als carrers més amples i avingudes dels nostres pobles i petites ciutats, amb la col.laboració dels ajuntaments respectius i la mà de joves i no tan joves? Per què no?

Tots hi sortiríem guanyant. En prendrà nota qui ho hagi de fer?

AMANT DE LA NATURA

Així ACTUA cap vermell

(Descobreixi la força informativa de CAP VERMELL)

1

La xafarderia i els rumors es depositen a les capes altes del cervell, formant una fina pel·lícula que impedeix el raonament i l'actuació intel·ligent.

2

El sistema exclusiu d'informació de CAP VERMELL actua eliminant el tel portador de germens nocius per a la intel·ligència.

3

Una vegada desintegrats, CAP VERMELL actua poderosament i amb força sobre el cervell, amb eficàcia provada.

4

El resultat d'aquest revolucionari sistema d'informació és un rentat de cervell perfecte.

I ARA, ENCARA MES, 20 PAGINES QUE RENDEIXEN COM 50

Per què CAP VERMELL actua sobre els germens ?

- Pel seu poder de concentració
- Pel component exclusiu d'informació

Per la qualitat del paper, CAP VERMELL és una revista:

- Compacta de 22 grams
- Tradicional de 7 quilos

Els bífidis bioactius, ¿ què eliminen primer ?

- Els lectors
- Els col·laboradors

El resultat final de la lectura de CAP VERMELL és d'un rentat immillorable:

- Pels components actius que l'escriuen
- Per la maquetació

LLEGEIXI CAP VERMELL ! MÉS BLANC QUE MAI

(Enviï les respostes al nostre apartat de Correus)

CONVERSES

MIQUEL PASCUAL AMOROS

Aquesta nova Llei, popularment coneguda com a Catàleg d'Espais Naturals, preveu una protecció de més de trenta per cent de la superfície del nostre municipi. Es tracta d'una norma força important que, sens dubte, durà coa. El propi President de la Comunitat Autònoma, Gabriel Cañellas, ja ha anunciat que si obté la majoria a les properes eleccions autonòmiques, promourà la revisió de la llei ara aprovada.

De tot això ens en parla, detalladament, el propi Miquel Pascual.

- LA TEVA CARRERA POLITICA SEMPRE S'HA CENTRAT EN TEMES D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI, NO ÉS AIXÍ ?

° Quan vaig ésser Conseller d'Ordenació del Territori, durant el període preautonòmic de 1979 a 1983, vaig promoure la suspensió de nou plans generals municipals, que evitaren la urbanització de Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufereta de Pollença, S'Albufera de Muro i ses muntanyes d'Artà, entre d'altres. També es presentà un recurs davant el Consell de Ministres contra l'aprovació del Centre d'Interés Turístic de Cala Mondragó, el qual es va guanyar. Fruit d'aquesta labor, vaig rebre del G.O.B. el Premi Alzina de 1983.

Ja dins Unió Mallorquina he continuat aquesta tasca. En els congressos de 1985 i 1988 vaig redactar, juntament amb Miquel Duran Ordinyana, les ponències d'ordenació del territori que foren aprovades. En aquells documents consta que sobre urbanitzacions turístiques i es recomana que se n'aprovin de noves si no està molt justificat.

Si he romput amb la disciplina de partit ha estat per coherència i recolzant-me en aquells documents, així com en el programa electoral.

- HAVIES PARTICIPAT EN L'ELABORACIÓ DE LA LLEI QUE ARA S'HA APROVAT ?

° Durant la present legislatura vaig redactar, juntament amb altres parlamentaris, el primer text d'aquesta Llei de Conservació d'Espais Naturals i Arees d'Especial Protecció. Posteriorment, ja en el mes d'octubre, vengueren els pactes entre Unió Mallorquina i el Partit Popular. Com que jo no hi estava d'acord amb aquells pactes, vaig dimitir de tots els càrrecs dins el partit, per bé que vaig conservar l'escó de diputat perquè entenia que podia ésser decisiu per a l'aprovació d'aquesta llei. Durant la tramitació de la llei, U.M. va votar sistemàticament al costat del P.P. i obrí el camí a noves urbanitzacions.

El dia del Plenari vaig votar d'acord amb el programa electoral d'U.M., i en canvi U.M. va votar d'acord amb els interessos del P.P.

- EN QUÈ CONSISTEIX LA LLEI D'ESPAYS NATURALS ?

° La Llei d'Espais Naturals i Arees d'Especial Protecció té dos caires ben diferents: els aspectes referents a conservació de la naturalesa, consistents en gestionar els Parcs Naturals, i els aspectes urbanístics, que a curt termini són els més importants. Dins la vessant urbanística es contempla la figura d'Àrea Natural d'Especial Interés, on es pot construir una vivenda sobre una superfície de 200.000 m² (20 Ha), i les Arees Rurals d'Interés Paisatgístic, que permeten construir una vivenda cada 30.000 m² i no es poden urbanitzar. Les Arees Naturals estan formades, fonamentalment, per boscos i garrigues; les Arees Rurals són, bàsicament, terreny de cultiu.

El passat dia trenta de gener, el Parlament de les Illes Balears aprovà la Llei de Conservació d'Espais Naturals i Arees d'Especial Protecció. En el decurs d'aquella sessió parlamentària, el gabbellí MIQUEL PASCUAL AMORÓS, diputat per Unió Mallorquina, donà la campanada al rompre la disciplina de vot del grup parlamentari conservador i votant a favor de la màxima protecció prevista en el projecte de llei per als espais naturals.

- QUINES SÓN LES ZONES DE CAPDEPERA QUE QUEDEN PROTEGIDES PER AQUESTA LLEI ?

° Tots els boscos i garrigues del municipi han estat declarats Arees Naturals, amb els següents noms: Muntanyes d'Artà, que comprenen l'alineació muntanyosa que va des de Sa Creu Vella fins a Cala Mesquida; Cala Mesquida (Es Munt Gros, Telègraf, Puig de S'Aliga i Cala Agulla); Sa Punta (el Far i bosc de Cala Gat), Puig Seguer; S'Heretat (de sa Cova Negra fins a Sa Tortuga i Son Cabila); Es Carregador; el Cap Vermell (Sa Talaia Vella i el Puig Negre); Torrent de Canyamel; Serra de Sant Jordi (menys la part urbanitzada del Cap de Pinar).

En els terrenys confinants amb una Àrea Natural no s'hi poden construir ports esportius. Per tant, queda descartada tota possibilitat de fer un port esportiu en Es Carregador.

L'única Àrea Rural que hi ha a Capdepera és l'establiment de Sa Font de Sa Cala i terrenys que hi ha entorn de la depuradora.

- CREUS QUE AQUESTA LLEI TENDRA UNA VIDA LLARGA ?

° Les declaracions del President del Govern Balear, Gabriel Cañellas, afirmant que canviarà la Llei si aconsegueix guanyar per majoria absoluta a les properes eleccions autonòmiques, constitueixen una equivocació. Són moltíssims els mallorquins que volen aquesta Llei, i d'això me n'he donat compte aquests dies per les nombroses felicitacions rebudes.

- QUINES REPERCUSIONS POT TENIR LA LLEI PER A CAPDEPERA ?

° Les Normes Subsidiàries de Capdepera ja protegeixen la majoria de les esmentades Arees d'Especial Interés i no hi havia possibilitat d'urbanitzar-les. La Llei augmenta la superfície necessària per poder construir una vivenda i, per tant, augmenta la seva protecció. Actualment està prou clar que resulta més rendible, turísticament, indemnitzar, si es dóna el cas, que seguir urbanitzant.

A Capdepera va ésser el propi Ajuntament el qui sol·licità que s'incloguessin dins el catàleg d'Àrees Naturals els espais d'Es Puig Seguer, S'Heretat i el Torrent de Canyamel.

Àrees Naturals i Àrees Rurals són figures urbanístiques que permeten regular la construcció a indrets concrets; per tant, com que aquestes figures no afecten la titularitat dels terrenys, no donen dret a indemnitzacions.

- CREUS QUE S'HAURIEN DE MODIFICAR LES NORMES SUBSIDIÀRIES DE CAPDEPERA ?

° No. El què sí s'ha de fer és adequar-les a la Llei i millorar-les. S'ha d'evitar, per exemple, que es construïxi fins i tot en el cim de les muntanyes, com a succeït en Els Pelats i a Na Taconera.

- ELS PARTITS QUE S'OPOSEN A LA NOVA LLEI, P.P. i U.M., DIUEN QUE ENS SORTIRÀ MOLT CARA, JA QUE S'HAURAN DE PAGAR FORTES INDEMNITZACIONS. TU QUÈ EN PENSES ?

° Jo he calculat el possible cost de les urbanitzacions que han quedat aturades gràcies al meu vot (Sa Canova d'Artà, S'Albufera de Muro, darrera Camp de Mar, Portals Vells, Cala Falcó, Ses Salines d'Eivissa) i em surt una quantitat inferior als dos mil milions de pessetes. En tot cas no arriben a les xifres que dóna el P.P.; per altra part, actualment, a molts d'indrets resulta més rendible indemnitzar que seguir urbanitzant, com ja he dit.

- SI EL P.P. VOL CANVIAR AQUESTA LLEI, ¿ QUINS PARTITS HAURAN DE SER ELS RESPONSABLES DE DUR ENDAVANT LA CONSERVACIÓ DELS ESPAIS NATURALS I AREEES D'ESPECIAL PROTECCIÓ ?

° Qualque dia tendrem un partit regionalista mallorquí suficientment fort i capaç de fer aquesta feina. El problema és que les eleccions ens cauen damunt i no sabem si hi haurà temps per reorganitzar aquestes forces.

Fins aquí les paraules de Miquel Pascual. Il·lusió no n'hi manca. Amb ell compartim els plantejaments proteccionistes i l'encoratjament a seguir endavant pel camí emprès. Els paisatges i espais naturals constitueixen una immensa font de riquesa per a aquesta Illa, encara que algunes ments estretes no ho considerin així.

PEP TERRASSA

CONTARELLES D'ES PADRI MALETER

Sa Cova de sa bruixa Joana

Una vegada, un al·lotet geperut va anar a sa muntanya de Sa Cala per arregar quatre tions i quatre branques perquè sa mare, que tenia pocs doblers per comprar butà, pogués fer foc en què aguiar per ella i tots es seus fills.

I aquell al·lotet a qui deien Toniet, camina que camina-ràs i per enllà te faràs...

Quan aquell geperudet ja va esser molt lluny, passà per davant una cova molt grossa que hi ha en Es Cingle, just darrera Es Provençals i sa munta-nya d'es Maleters.

Quan es trobà davant sa cova sentí un renou i s'hi va acostar un poc més per veure què era aquell talabastaix que li arribava a ses orelles i aquelles rialles tan fresques que escoltava. I heu de creure i pensar i pensar i creure que ets ullets d'aquell al·lotó pareixia que li havien de sortir quan va afinar sa Bruixa Joana, enrevoltada d'una partida de bruixes més petites, totes elles cantant i ballant, cantant i ballant.

Ses bruixes petites, agafa-des de ses mans botaven com a cabrits i cantaven tan fort que les sentien de Sa Font de Sa Cala. Fins i tot uns pescadors de serrans que pescaven per allà devora les escoltaven.

Aquell geperudet va quedar astorat quan va veure tot allò que passava davant sa punta d'es seu nas.

Quan sa Bruixa Joana m'afinà aquell geperudet tan guapo, va manar a ses altres bruixes que s'aturassin de cantar i ballar i les hi va dir:

- Que heu vist aquest al·lo-tet tan garrut que ha vegut a veure-mos?

- Sí -contestaren ses altres bruixetes- sí que l'hem vist.

I sa Bruixa Joana s'hi acostà a aquell al·lotó i li digué:

- Vine, al·lotet, vine i ballaràs amb noltros.

I, en lloc de fugir, en Toniet, ¿què vos creis que va fer? Idò, sense empegueir-se gens ni mica, s'acostà a sa Bruixa Joana i a ses altres bruixetes que hi havia dins sa cova i, agafant-ne una amb cada mà, s'afegí a sa rotlada i es posà a ballar amb elles. I unes ballades que feia! I uns bots que pegava! Fins i tot, arribà a pegar amb es cap en es sòtil de sa cova, de tant de trui com feia.

- Que heu vist lo bé que balla, aquesta butzeta? -demanà sa Bruixa Joana a ses altres bruixetes, an es mateix temps que ballava.

I elles li contestaren:
- Aquesta busca balla tan bé com noltros.

Ses bruixes duien molt bé es compàs i cantaven:

Sa mort d'en Cabrinetis,
xiribiu, xiribiu, xiribiu,
bum, bu, bum,
sa mort d'en Cabrinetis
tots hem de recordar,
do, re, mi,
do, re, fa,
tots hem de recordar...

I heu de creure i pensar i pensar i creure que aquell al·lotet geperut cantava com un rossinyol i botava com un llagost.

- Aturau-vos una mica! -manà sa Bruixa Joana- ¿Que no trobau que aquest geperudet tan guapo i que canta i balla tan bé, es mereix que li facem una gràcia?

- Sí, sí que ho trobam!

- Idò res -digué sa Bruixa Joana- jo trob que an aquest al·lotet li hem de llevar es gep. Així, en lloc d'esser mal fet, encara serà més guapo i ja no li diran es geperudet. I voltros què trobau?

- Sí, sí, Bruixa Joana, llevau-li es gep! Llevau-l'hi!

Sa Bruixa Joana, sense pensar-s'ho gens, li pegà grapada amb aquelles manotes que tenia més aviat que un llamp. Encara no havien acabat de dir: "sí, llevau-li", com ja veren aquell al·lotet sense gep.

Tot content, en Toniet donà una besada a cada bruixa. I mentre elles li deien "Adéu Toniet, adéu", ell agafà es feix de llenya, se'l posà damunt es cap i, per avall, per avall, partí cap a ca seva.

Sa Mort d'en Cabrinetis

Quan sa mare l'afinà, no es podie creure lo que veien es seus ulls.

Aquella doneta, que havia duit es seu fill a tots es metges de Mallorca perquè li llevassin es gep i no havia aconseguit res, se'n feia creus de contenta que estava. I tanta era sa seva alegria que totd'una se n'anà a contar-ho a una veïnada seva que també tenia un fill geperudet.

I heu de creure i pensar i pensar i creure que quan aquella veïnada va sentir lo que li contava sa mare d'en Toniet, se'n va anar a cercar es seu fill, que era a jugar per Cala Gat, i li va dir:

- Vés-te'n totd'una a cercar un feix de llenya a davant sa cova de Na Joana i digues-li que te llevi aquest gep que dus a s'esquena.

Però s'al.lot li contestà:

- No hi vull anar a cercar llenya tan lluny. Comprau butà. Es camió passa cada setmana.

Sa mare, que estimava molt aquell fill seu geperudet, li tornà dir:

- Vés-hi, perquè si hi vas a sa cova de Na Joana d'es Cingle, ella et llevarà aquest bony que dus a s'esquena.

Però ell s'hi va tornar a negar:

- Jo no hi vull anar tan lluny. És més lluny que Es Provençals i es Puig d'es Maletèr. Que vengui ella, sa Bruixa Joana, a llevar-me'l aquí... es temps que dormiré, i així podré jugar molt.

Sa mare, que ja havia acabat sa paciència, li va dir per darrera vegada:

- Si no parteixes totd'una, et tancaré dins es batiport i no en sortiràs fins que es gep de s'esquena no t'hagi fuit.

A la fi, aquell al.lot va partir, no sense fer més mala cara que es Dimoni Gros.

Quan va esser davant sa cova de sa Bruixa Joana, s'aturà a mirar com ballaven aquelles bruixes, tan contentes que botaven com a cabrits muntanyers i cantaven tan fort que les sentien de Sa Font de Sa Cala. Fins i tot uns pescadors de serrans que pescaven per allà les escoltaven.

Quan sa Bruixa Joana va veure aquell geperudet va dir a ses altres:

- Uei, mirau quin al.lotet més garrit. Vine... vine... i ballaràs amb noltros.

I es geperudet, que no era garrit sinó lleig i a qui deien Rufafu, contestà:

- ¿I que ja sabeu si hi vull ballar amb voltros?

- A noltros mos és igual. Tots es qui passen per aquí, tant si volem com si no volen, han de ballar.

- Ah, sí?

- Ah, sí! -digué sa Bruixa Joana.

I encara no ho havia acabat de dir, com ses altres bruixetes ja m'havien agafat es geperudet lleig, una per cada mà, i au, a ballar, botant com a cabrits, volta qui volta i cantant a compàs:

Sa mort d'en Cabrinetis,
xiribiu, xiribiu, xiribiu,
bum, bu, bum,
sa mort d'en Cabrinetis
tots hem de recordar,
do, re, mi,
do, re, fa,
tots hem de recordar...

I en Rufafu, que just just botava i ni tan sols cantava, quan escoltà com ses bruixes deien: "tots hem de recordar", ell hi afegí ben fort i riguent: "ni fu, ni fa".

I hi va dir tan fort que el sentiren de Sa Font de Sa Cala. I uns pescadors de serrans que pescaven per allà també ho sentiren.

- Uei, uei, -digué sa Bruixa Joana- ets al.lots no ho fan això de riure-se'n de ses altres persones més grans. I alerta en so riure-te'n de noltros!

I, altra vegada, ses bruixes començaren de bell nou a ballar i cantar...

Sa mort d'en Cabrinetis,
xiribiu, xiribiu, xiribiu,
bum, bu, bum,
sa mort d'en Cabrinetis
tots hem de recordar,
do, re, mi,
do, re, fa,
tots hem de recordar...

I aquell geperudet lleig,

que just just botava i que no cantava gens, altre cop, quan ses bruixes acabaven de dir: "tots hem de recordar", ell hi afegí, ben fort i riguent:

"ni fu, ni fa".

I ho va dir tan fort que el sentiren de Sa Font de Sa Cala, i uns pescadors de serrans que pescaven per allà també ho sentiren.

Uei, uei, estimat! ¿No t'havia dit jo que ets al.lots no se'n riuen de ses persones més grans? Alerta a tornar-te'n riure de noltros!

I totes ses bruixes es tornaren posar a cantar ben fort i a ballar amb ses mans a l'aire, botant com a cabrits, volta qui volta. I totes, a compàs, anaven diguent:

Sa mort d'en Cabrinetis,
xiribiu, xiribiu, xiribiu,
bum, bu, bum,
sa mort d'en Cabrinetis
tots hem de recordar,
do, re, mi,
do, re, fa,
tots hem de recordar...

I aquell geperudet lleig, que just just botava però que no cantava gens, quan ses bruixes acabaven de cantar: "tots hem de recordar", ell hi afegí, una altra vegada i ben fort: "ni fu, ni fa".

I ho va dir tan fort que el sentien de Sa Font de Sa Cala. I uns pescadors de serrans que pescaven per allà també el sentiren.

- Vaja, vaja -digué sa Bruixa Joana, tota cremada- qui fa tres, ase és! I ja que has estat tan dolent i caparrut, no en duràs un de gep, sinó que en duràs dos. Un darrera i un davant.

I, dit i fet, sa Bruixa Joana agafà es gep que havia llevat an en Toniet i el posà an es geperudet Rufafu.

I així va esser que aquell al.lot dolent, que no estimava sa mare, es va quedar amb dos geps, un davant i un darrera. I conten que es geperut Rufafu tornava cada dia més lleig.

En canvi, en Toniet, cada dia era més guapo i va tornar molt gran i fort. I totes ses nines d'es poble el volien per promès.

SETMANA DE LA NATURA

Amb motiu de la Setmana de la Natura, els alumnes de segona etapa de tots els col·legis de la comarca es trobaren en el Coll d'es Vidriers per fer una sembrada d'arbres. Aquests mateixos alumnes deixaren blasmades les seves opinions sobre els greus problemes dels nostres boscos, a través de treballs literaris que es recolliren en un aplec. Avui publicam els corresponents als col·legis locals, S'Alzinar i S'Auba.

El niu de l'estornell

Es el matí. El sol comença a clarejar. Mir per la finestra i puc observar com les gotes de rosada impreses als pins cauen a terra com si relliscassin per un tobogan. De dins la terra humida guaita el cap d'un cuc matiner i el cant de l'estornell desperta el seu veïnat, el conill.

Sense pensar-ho surt de ca meva, pel pinar, les fulles groguenques caigudes amb la tardor cruixen baix els meus peus i, mentre camin, aprofit la sortida, no sigui cosa que la darrera epidèmia de grues ataquí el vell pinar. Sí, és clar, es pot evitar. La vacuna, l'antídot, es diu intel·ligència, però els posseïdors d'ella encara no han descobert que la tenen i menys com fer-la servir, però... ¿com ho han de saber si vivim a un món que s'ha perdut pel camí, un món el que al darrer segle s'ha consumit una part

importantíssima dels recursos naturals generats al llarg de milers d'anys, un món que contempla impassible com es rescalfa l'atmosfera, com els mars estan cada dia més contaminats, com s'atempta contre les masses forestals i es destrueix en qüestió de minuts el que duu segles de feina, un món que especula amb els espais naturals...? Però, ca! És més important omplir de ciment el poc que ens queda que tombar-nos sobre la terra fresca del matí i sentir-la tan endins que ens poguem fondre formant una sola cosa.

Avui matí un raig de sol malaltís m'ha fet descobrir, entre el soroll de les màquines i les pales excavadores, el darrer pi del bosquet, oblidat i mig mort, i a la seva cimaleda el niu de l'estornell que, amb el seu cant ofegat, ja no desperta ningú.

A mi ja em costa aixecarme per assistir a una realitat que no vull reconèixer.

M. A. FUSTER
C.P. S'AUBA - Cala Rajada

A FAVOR DEL BOSC

Els alumnes del C.P. S'Alzinar de Capdepera MANIFESTEN:

El bosc desapareix, és una pena, perquè noltros depenem d'ell: ens dona aire pur, frescor, humitat, fertilitza la terra, té bellesa, en ell viuen els animals. A més ens proporciona paper, llenya, fusta i moltes coses més.

El bosc és atacat per molts de fronts: incendis, tales, fems, pluja àcida...

Els incendis són molt freqüents a Balears, Espanya i tot el món.

Freqüentment els incendis són provocats pels diumengers i els excursionistes, que no prenen les precaucions oportunes.

Una altra causa, també molt important, de la destrucció dels boscos són els fems que contaminen el mediambient.

Es necessari repoblar els boscos mallorquins, espanyols i mundials, per la seva gran importància ecològica.

Creim tan necessària la repoblació, que seria el medicament del planeta.

esports

Salutacions, amics de "Cap Vermell" que feis una returada en aquesta modesta secció esportiva. Poques són les novetats que tenc per contar-vos des de la darrera crònica que vaig escriure.

He de dir, en primer lloc, que possiblement té raó el company de redacció que el mes passat escrivia que dedic una excessiva atenció al futbol en detriment del bàsquet. No hi ha cap motiu perquè això sigui així. De fet, la secció de bàsquet de l'Escolar mereix tot el meu aprecí i hi tenc companys molt bons. És a dir, que sols em queda intentar, a partir del pròxim número, atendre millor el món del bàsquet local, tal i com segurament es mereix.

Com ja he dit abans, poques novetats es succeeixen en el món esportiu de Capdepera. Heu de saber que, definitivament, ha estat desestimat el recurs que l'Escolar havia interposat davant el Comité de Disciplina

Esportiva, referit a una possible alineació indeguda de l'equip del Barracar. Ara solament queda la possibilitat d'acudir als tribunals ordinaris, cosa que la Directiva s'està plantejant, a veure si valdria la pena. Com a màxim es podria repetir el partit.

En l'aspecte purament esportiu, cal significar que l'equip de Primera Regional pareix estar sortint del clot en què havia caigut i que havia fet que s'allunyàs dels primers llocs de la clàssificació. Els juvenils, en canvi, són punt i a part; a hores d'ara l'únic que s'intenta és acabar la lliga amb dignitat, conscients de la pràctica impossibilitat de conservar la categoria. A Guillem Danús, a partir d'aquesta temporada, li haurem de dir Sant Guillem perquè lo que ha hagut d'aguantar no té nom. Evidentment, els jugadors no han estat a l'altura del seu entrenador, sinó les coses haurien anat millor. I significar, com sempre,

que els qui sí funcionen són els cadets, els quals, si no surten contratemps, poden ésser campions del seu grup.

A l'apartat de futbol-sala he de dir que l'equip que ara funciona és el "Costa de Capdepera", el qual va estrenar patrocinador recentment i ara, amb l'ajuda de Disbe, S.A. han canviat els colors verd i groc pels blau i blanc, i no sols de color han canviat sinó inclús de mentalitat. El Costa es troba a punt d'assolir l'ascens a Primera, cosa del tot factible i així ens ho fa pensar el magnífic ambient que es respira dins l'equip. En canvi en el si de l'"Escolar" i el "Tacaks" les coses són distintes. Aquests equips lluiten a les eliminatòries per no perdre la categoria. Sembla que "Tacaks" ho tenen millor que l'"Escolar", perquè al menys ja han guanyat un partit. L'"Escolar" fa olor de Regional. Què hi farem?

BIEL TORRES

LA TRIPAL

Vos dic que aquest gener... li haurem passar ben a la punyeta. ¿"Cuesta de Enero"? Es capavall és que hem agafat noltros... Marededeueta del Sant Roser! Amb una altra becada com sa de dia quinze no mos n'aixecam; aquesta reunió de "golfos" allà en es Golf i s'anul·lació de reserves d'alemanys i anglesos, ja me direu després de Pasqua què en feim. Ara que ja no s'aixequen aquest esbart de grues i més grues per tot arreu i es personal avesat a gastar tant com guanyava o més, ¿què en feim ara que no podran anar a fer feina a dos o tres llocs? Eh? Hi haurà qualque estreta de cinturó sense necessitat que es Govern mos ho aconselli... Perquè tot es temps que es Govern mos ho aconsellava,

en lloc d'estrènyer sa corretja noltros lo que fèiem era sortir a sopar molts de vespres i tirar sa corretja un tros lluny... i ja ho veurem, perquè es forats ja no bastaven. I ses dones lo mateix. Elles, sols per no haver d'escurar, tots es dissabtes i molts de vespres entre setmana, si les convidaves per sortir a sopar, no ho havies acabat de dir i ja estaven dretes davant es mirall amb es vestit nou posat. "Ès gros, no tenc res per posar-me". I això que no n'hi havia hagut tants mai de guarda-robes plens. Idò aquestes dones, just per no haver d'escurar, fan es sacrifici de canviar-se i posar-se a damunt qualsevol pedaça d'es que tenen penjats per dins es guarda-roba i ja ho veurem... ja en duran de ca's sogres.

Idò com dèiem, aquestes dones, just per no escurar són capaces de no... Veiam, veiam, he dit: "Just per no escurar són capaces...", "Just per no escurar són cap...", "Just per no escurar..." Ara ho hem agafat: "Escurar". Escurar.

Me pareix que s'esbart d'annerots de La Tripal, es dia de Sant Antoni parlaven de lo mateix. Me pareix que aquests bergants per mi tenen es mateix problema. Però vàrem sentir en Xiscu de Ca'n Patilla que deia a un d'aquests triperos que feia es beneit dret allà a sa barra d'es casino, que havia llegit es "Cap Vermell" d'es mes passat i havia sabut que volien fer ses busques endins an en Damià. Sí, lo que heu sentit: an en Damià. I per què an en Damià? Idò noltros vos ho direm.

segueix...

Resulta que hi ha rumors insistents sobre que no volen deixar anar en Damià a fer l'Angel a So Na Moiana. Què? Que trobau que és poc això? Idò en Xiscu, com és natural i perquè sa sang estira, mos ha dit que havia posat en Damià a fer feina an es "lavavajillas" (o renta-vaixelles, o escuraplats, o lo que li volgueu dir) d'es casino, a fi d'entrenar-lo ben entrenat durant lo que quedava de gener, tot es febrer i segurament també tot es març. I si a finals de març té enllestit es Curs d'Escurador d'Escuraplats, faran una reunió extraordinària de sa directiva de La Tripal, estudiaran s'assumptes i miraran si en Damià pot anar a fer l'Angel a So Na Moiana amb ells. Es tema està a la punyeta, però creim que la cosa es pot arreglar, sobretot després de lo que vàrem veure es darrers dies de Carnaval: resulta que en Damià s'havia de disfressar, i per no deixar s'escurador d'es casino no va treure es nas defora. Pensam que aquests de La Tripal s'haurien de tapar ets ulls i no parlar-ne pus, que punyetes! Un plat més, un plat manco... ara mirariem prim, després de lo que en Damià ha fet per noltros. Va semblar tarongers per tenir fruita fresca mig hivern, llimoneres perquè n'hi hagués a voler totes ses arrossades, cada dia va a arreglar es coloms per tenir colomins per mesclar i embrutat s'arròs, es temps que fan es menjar es cuiners li foten es Martini i ell no diu res, havia comprat un ca policia per guardar sa finca i tant de veure gent ara ja és un menet... Marededeueta del Sant Roser! Creim que és ben hora de deixar-ho fer a tot això.

Es Trio Caceroles havien de fer, i suposam que feren, arròs de matances es dissabte dia 16 de febrer, i mos deien s'altre dia que hi volien posar moltes pilotes. No van gens malament. Moltes pilotetes per dins un arròs tampoc no hi fan gens de nosa, i si mos diuen que mos ho hem de menjar a tot lo que mos aboquin... mos ho menjarem i ja ho veurem.

Es qui ho tenen un poc malament aquestes setmanes són es colomistes. Mos deia en Colau d'es Juva que ara cada dissabte tenen amollada de coloms, d'Eivissa i de sa Península. ¿I què haurem de fer, si no volem que aquesta genteta s'aprimi? Per mi mos haurem de passetjar per tots es colomers amb sa cacerola de s'arròs perquè ells puguin dinar i esperar es coloms panxa plena. ¿Vos imaginau en Colau d'es Juva menjant arròs de matances per baix d'es Cementeri, amb so plat en ses mans i mirant a l'aire per veure si n'arriba cap; i en Sebas, ¿vos imaginau en Sebas, dret dret per s'esplanada de s'Escola, talaiant a veure si se n'amolla cap, també amb so plat en sa mà i menja qui menja? Pensam que per un dissabte hi podrien estar ses dones en es colomer a esperar es coloms. Què punyetes! Un dia es un dia!

Aquesta arrossada que, com hem dit, s'havia de fer dia 16 de febrer, era d'aquelles en què sabiem que es cuiners hi volien posar ses seves pilotes perquè sortís bé. Es tractava d'es dinar d'es truquers d'es Torneig que s'ha jugat a Ca'n Patilla. I si un dia mos ho deixen contar, vos ho contarem ses que s'hi feren en aquest torneig. N'Antonio Garcia, per exemple, en va fer de grosses. Com que s'entrena cada dia amb en Vicente... que també s'hi han d'aferrar per doblegar-lo. Vaja una colla! A vegades mos posam darrera ells per veure com juguen i, què vos pensau? hi ha vegades que es deixen guanyar es truc i així el sendemà tenir amb qui jugar. Ets unics que s'horabaixa els hi fan a prop són en Jesús i en Pepe, que dit de passada tampoc els poden deixar totsols.

D'es truquers de després d'haver dinat no en podem parlar, són caparruts com es peix de xerxa i fan una feinada per posar en marxa es truc a sis i vuit bandes. En Jeroni Caragol i en Jeroni Jeroniet en peguen una panxada per posar ses regles en es seu lloc: que si basten dos suplents, que si n'hi ha

d'haver quatre... A sa reunió d'es mes de gener només va quedar clar que es capità de s'equip era en Pedro de Na Vellela i en cas de feines o altres coses es segon seria en Sebastià Malet. Es dos Jeronis fan una feinada i esperam que es pròxim hivern ja tendrem alguns equips per poder fer es Primer Torneig de Truc a 6 i 8 Bandes, cosa que es "Cap Vermell" ja va anticipar a principis d'estiu de l'any passat. Es truquers de després d'haver dinat de Ca'n Patilla ja en tenen dos de preparats d'equips de quatre amb tres suplents, o tres equips de tres també amb es seus suplents:

Equips de 4:

Pedro de Na Vellela
Sebastià Malet
Manolo Ruiz
Vicenç Viulí
Suplents:

Joan Genovart
Lloreç Siquier
Miquel Flaquer

Capità: Pedro de Na Vellela

Jeroni Caragol
Jeroni Jeroniet
Sebastià Pil.litu
Mateu Matevet

Suplents:
Miquel Castell
Cicenç Garau
Joan Pelat

Capità: Jeroni Caragol

Coordinadors:

Jeroni Jeroniet
Sebastià Malet

Equips de 3:

Pedro de Na Vellela
Sebastià Malet
Manolo Ruiz
Suplents:

Joan Genovart
Vicenç Viulí

Capità: Pedro de na Vellela

Vicenç Garau
Joan Pelat
Sebastià Pil.litu
Suplents:

Mateu Matevet
Joan Trobat

Capità: Vicenç Garau

Jeroni Caragol
Jeroni Jeroniet
Lloreç Siquier
Suplents:

Miquel Flaquer
Miquel Castell

Capità: Jeroni Caragol

Volem aprofitar aquesta ocasió per dir al Sr. Lluís Mª Segura, que coordina es Torneig de Truc de Balears i que ha fet una feina magnífica amb sa col.laboració de "Última Hora", "Balears" i "Antena 3" i es patrocini d'es Consell Insular de Mallorca, que quan vulgui posar en marxa es truc a sis o vuit bandes, en noltros trobarà uns col.laboradors incondicionals i uns participants decidits, i que si necessita sa nostra ajuda per arrancar aquest carro es pot posar en contacte amb aquesta revista "Cap Vermell" o amb es casino de Ca'n Patilla.

Què vos pensàveu? Que aquesta gent de La Tripal només pensava en so menjar? Idò no. Ja veis com també tenen organitzat un bon gombó amb so Truc. Pentura d'aquí a un parell d'anys, qualcú li traurà es suc i es profit a sa feina que ells han fet. Pobrets! Quina feinada!

Ben igual que aquests tres cossacs, membres de primera de La Tripal Moderna de s'acabada d'es segle XX i que només pensen en so menjar. Se cert que se'n foteren un raig de pilotes, tastant tastant, en es dinar que ja hem dit. Però, sa veritat és que aquests animalons també fan altres coses... quan no mengen. També són músics i, naturalment, els agrada molt sa música. Es mes de març se'n tornen anar a València, per sisè any consecutiu, amb sa Banda de Música d'es Centre Cultural, a ses Falles. Idò, què vos pensàveu? Que fermen es cans amb llangonisses, aquesta gent? S'altre dia escoltàrem que deien que quan venguin de València, concretament dia 24 de març, volen anar an es concert de sa magnífica pianista local, na Maria Antònia Gomis, que tocarà en es Santuari de Cura (Randa). I per aquests cossacs vàrem sebre, també, que na Maria

Antònia té previst tocar dia 2 de maig a Palma, i que té una proposta de sa Societat Chopin per donar un concert a Tailàndia i un altre a Miami. Idò, què vos pensàveu? I encara vàrem sebre emés coses, com per exemple que ses Serenates d'Estiu enguany tendran molt en compte es II Centenari d'en Mozart, i sa Coral S'Alzinar també. I que es mes d'abril tendrà lloc una nova trobada de bandes de música a sa que, naturalment, prendrà part sa Banda de Capdepera, avui per avui una de ses millors de Mallorca. Aquests de La Tripal saben moltes de coses, però no vos ne contarem d'altre fins es mes que ve. Per cert, es mes que ve vos n'hem de contar una de La Tripal Antiga que no té consol, i vos la contarem amb pels i senyals.

TRIPERO

ARA QUE VENEN LES ELECCIONS

Es disposa, de bell nou, el circ polític, on la competència es centra en qui obtindrà la legitimitat democràtica de la representació del municipi.

Es parla de sis candidatures a l'Ajuntament. Molta gent és això: tretze candidats més tres suplents per candidatura, a disposició del poble. Tant de bo hi fessin feina de veritat encara que només fossin la meitat! Elegits o no.

I ara que és el moment de dir les coses i d'exigir un cert pudor als candidats, ens agradaria llançar algunes reflexions com a possible marc de debat.

Dotze anys d'ajuntaments democràtics suposen un bagatge i una dinàmica que han de superar la improvisació. En principi, l'actuació municipal es mou en base a set punts que tota candidatura hauria de respondre:

1.- Quin projecte de "poble", de "municipi", volem tenir i quins són els mitjans per arribar-hi.

2.- Quina relació s'establirà amb el projecte de Comunitat Autònoma que formam i, sobretot, amb els pobles veïnats.

3.- L'anàlisi que es fa de l'actuació municipal fins ara, de cada una de les àrees. Tant d'encerts com de mancances.

4.- El pla de gestió-administració que es proposa per a cada àrea i el responsable que també es proposa.

5.- Els candidats, la dedicació que poden oferir i a canvi de què. És important manifestar la quantitat de temps que volen o poden dedicar a la "cosa pública" cada un d'ells. Si convenim que l'ajuntament té un component elevat de gestió, això, a més de la capacitat personal, exigeix dedicació.

6.- El treball de partit. Confeccionar uns llistats de gent no és feina de cada quatre anys i ja s'ha acabat. Rere cada candidat no sols hi ha el suport de l'electorat sinó, sobretot, el suport i el treball d'un grup de gent que forma part del partit polític. Sobren fotos, anagrames i sopars.

7.- Per acabar, vist el nombre de partits que volen presentar-se i la possibilitat que cap d'ells aconsegueixi la majoria absoluta, s'ha de fer un plantejament de sortida i dir amb qui es pactarà després

de les eleccions i per què.

Tot això s'ha de complementar amb una feina no sols de difusió sinó també de confrontació amb debats i taules rodones. Preocupa saber quin projecte de C.A.I.B. tenen els independents; saber si pots trobar qualche regidor en algun moment del dia a l'Ajuntament i no haver d'anar al seu lloc de feina; quins sistemes vol tenir el proper Consistori per informar el poble; per què algunes persones ara estan a unes llistes i altres vegades han estat a unes altres; de quina manera el partit pot deslligar-se del candidat que fugi de la seva òrbita; fins a quin punt es mantindrà la cohesió del grup, etc. etc.

D'aquesta manera iniciàriem en el poble una política municipal clara i madura i no perdriem el tren dels municipis importants de l'Illa. Però, i fonamentalment, el què no s'hauria de fer mai és perdre de vista que el color polític no ha d'impedir saludar el teu veïnat.

UNS ELECTORS QUE PASSEN PENA

El Rei Herodes

Comentaris entorn a una obra de teatre popular

Antigament les grans festivitats religioses originaven unes cerimònies molt complexes; a més a més dels actes propiament religiosos se celebraven processons, representacions teatrals i, a vegades, dances. L'obra de teatre *Adoració dels Reis d'Orient*, coneguda entre nosaltres per *El Rei Herodes*, és una peça d'origens ben antics. Es creu que és una obra francesa i entrà per Catalunya on ja se representava al segle XII.

A mitjans segle XIX, *El rei Herodes* era una obra bastant més senzilla que l'actual. L'argument era més o manco aquest: Els tres Reis d'Orient que venien per camins diferents, se trobaven a un lloc determinat. Després de saludar-se, se deien quatre gloses i seguien en comitiva fins a trobar el Rei Herodes que les demanava noves i les comanava que a la tornada l'informassin sobre el naixement de Jesús. A continuació els Reis seguien el seu camí. El Rei Herodes quan se veia burlat pels Reis d'Orient s'arrabassava sa barba postissa que duia¹.

Aquest argument de *Els Reis d'Orient* és ben poc religiós, sembla una obra profana. La desesperació del Rei Herodes que feia les delícies dels espectadors, segons ens conta Pere d'Alcàntara Penya, era un tret ben romàntic però un comportament gens cristià. Aquells anys coincideixen amb l'època romàntica i l'obra s'adaptà als gustos d'aquells moments. Una de les característiques de les obres de caire popular és precisament, la seva adaptabilitat a les modes i costums de cada època.

No trobam dins l'argument de l'època romàntica cap referència a les altres representacions típiques del cicle nadalenc: naixement de Déu, adoració dels pastors, la sibil·la. A finals de segle aquestes representacions si que formaven part de l'esmentada obra. Com s'expliquen aquestes diferències argumentals? Què havia succeït?

A les possibles explicacions cal cercar-les a partir dels aconteixements socio-culturals de la segona meitat de segle XIX. Durant la primera meitat de segle i a conseqüència de les guerres (Independència, guerres carlines), de les lluites polítiques i de les lleis de desamortització promulgades pels governs lliberals (venda de bens eclesiàstics, tancament de convents, etc.), l'Església perdé bona part de la seva influència social. Però a partir de l'any 1851, en que es firma un Concordat entre el govern de la nació i el Vaticà, les circumstàncies canviaren i el poble mallorquí demostrà una portentosa vitalitat religiosa fundant arreu de l'Illa un esplet d'associacions i congregacions religioses autòctones. A finals de segle, gairebé no quedava cap poble sense que no hi hagués un convent de monges, a alguns també s'hi establiren congregacions de religiosos; a Artà, per exemple, s'obri de bell nou el convent de franciscans i a Capdepera s'hi establiren els ligorins.

La gran majoria dels capellans i d'aquella gent d'església provenia de la pagesia. Eren senzills, aferrats als vells costums i tradicions, tancats i conservadors, convençuts que els mals del temps es devien a les noves idees, a l'abandonament de les tradicions, als atacs a la religió.

Aquesta tasca de recuperació de velles costums i tradicions illenques no arrelà a Capdepera fins que no vengué el vicari Gabriel Artigues (1888-1895) i fundà el convent de Sant Alfons Maria de Ligouri, el "hermanos" (1893). *Els pastorells*, *Les albrícies* i *L'adoració dels Reis d'Orient* són tres peces de teatre popular, segurament introduïdes pels "hermanos" amb la finalitat de recuperar les costums i tradicions i al mateix temps lluitar contra els mals del temps.

Tan el text *El rei Herodes* que nosaltres coneixem i representam, com *Adoració dels Tres Reis Mags novament adicionada per un aficionat* publicada a Sóller a l'any 1895, ja integren, en una sola peça, totes les parts del cicle nadalenc. Per què es produeix aquesta integració? Segons el meu parer, el motiu fonamental és que llavors ja hi havia una part important de la població, sobretot a Palma, que ja no era catòlica practicant i que calia recuperar. Aleshores *El rei Herodes* fou el suport que permeté treure al carrer les representacions que es feien dins l'església (el naixement, l'adoració dels pastors i la sibil·la) i així connectar, una altra vegada, amb aquell sector de la població que s'havia allunyat.

El text del nostre *Rei Herodes* està molt marcat per aquestes inquietuds que he esmentat i que són pròpies del començament de segle XX i del sector eclesiàstic.

En Gabriel Artigues s'enfrontà tan decididament als evan-gèlics i espiritistes perquè considerava que tots els que no creien i confessaven la fe catòlica perdien, per a sempre, la seva ànima i això no es podia permetre. La seva visió del món era dualista: els que seguien la vertadera doctrina i els que no la seguien, els que se "salvaven" i els que no se "salvaven".

El text de *El rei Herodes* és marcadament dualista, està farcit d'oposicions: virtuosos-pecadors, criat bo (Aragó)-criat dolent (Lemec), cel-infern, un nou rei (Messies)-Rei de Judà (Herodes). Antoni Oliver C.R. ha escrit que "la predicació al poble, més que d'instrucció teològica era moralitzant. Els predicadors no paraven d'insistir en: pràctiques, sagraments, sexe, insistint molt, amb vistes a la conversió dels extraviats, en les descripcions de l'infern, un infern més dantesc que bíblic; descripcions vivíssimes que agradaven molt a la gent i que solien tenir èxits fulgurants. Javier Herrero deia que "uno de los lugares de España de ideología más reaccionaria y clerical" era Mallorca².

Per il·lustrar aquesta opinió res millor que unes afirmacions de n'Aragó, el criat bo, referides a n'Herodes.

*Senyor, si no em vol pagar
jo així mateix comparé
però a vosté el s'endurà
el dimoni Llucifer.*

*Dins l'infern tendrà l'arxiu
ple de calderes i olles
i el dimoni amb ses armolles
li farà menjar caliu.*

Encara que en el text del nostre *Rei Herodes* hi hagi pàgines senceres copiades de l'*Adoració dels Tres Reis Magos novament addicionada per un aficionat*, els arguments són bastants diferents. L'autor d'aquest darrer text era realment un aficionat i tengué esment en fer una obra adaptada al seus temps i respectuosa amb la tradició; prova d'això és que l'obra acaba com crec que devia acabar antigament: l'adoració dels Reis Magos.

No hi ha dubte que el text que nosaltres coneixem està escrit per un home d'església amb una visió dualista del món, i per a ser conseqüent amb la seva mentalitat no podia permetre que l'obra acabàs amb la desesperació de n'Herodes, com succeïa a meitat de segle XIX.

*Sa corona em cau d'es cap,
es cetre em cau de ses mans
i de ràbia, en breus instants,
moriré desesperat.*

El pare Bartomeu Caldentey hi afegeix una pàgina més i l'obra acaba com havia d'acabar: amb la condemna de n'Herodes i del seu criat Lemec.

*Amb es pobres infants
ell no ha estat gens compassiu;
que cremi de viu en viu
no escolteu lamentacions.*

A l'obra apareixen dos dimonis: en Llucifer i en Luzbel. Llucifer és un nom d'origen grec i significa el portador del foc, per això en el text és el que cuida de que hi hagi un bon caliu a l'infern i el que va a cercar a n'Herodes perquè "cremi com un rabassó".

En Luzbel és l'Angel caigut, és, a la vegada, àngel i dimoni; simbolització de la vida que passa i que, sobtadament, va del bé al mal, de l'exaltació a la depressió; és, també, el Titan rebel que lluita contra els deus. En Luzbel és el model romàntic de dimoni el que emfa pensar que el pare Bartomeu també utilitzà textos de l'època romàntica per a confeccionar *El rei Herodes*.

Tant en Llucifer com en Luzbel no són els dimonis més escaients per aquesta obra tan marcadament dualista. Segur que aquestes darreres setmanes que vivim amb l'incertesa del que pot passar al Golf Pèrsic heu sentit evocar el nom de Satan. Aquest és el dimoni propi d'un món dual, es a dir, un món xapa: pel que es bo i el que es dolent. Satan és una paraula d'origen hebreu i significa el contrari, l'adversari. A *Les albrícies* que tenen un text una mica més modern i coherent que *El rei Herodes* ja apareix en Satan en substitució d'en Luzbel i en Llucifer.

Les obres de caire popular, com és el cas del nostre *Rei Herodes*, han estat, en la seva llarga trajectòria, constantment renovades i adaptades als moments presents. Així, la tradicional *Adoració dels Reis Magos* sofreix, a finals del segle XIX, importants canvis argumentals i nombrosos afegitons: doctors de la llei, metge, soldats, majordom i altres personatges que varien d'un poble a un altre. Entre els canvis argumentals destaquen: a) La substitució del protagonisme dels Reis d'Orient per al de n'Herodes. b) L'incorporació de la figura del dimoni, un personatge que no té res a veure ni en l'obra tradicional ni amb el cicle nadalenc. c) La finalitat de l'obra ja no es tant ensenyar el que succeeix quan el naixement de Déu com moralitzar el comportament de la gent i mostrar el càstig que patí n'Herodes per la seva malifeta. Si es té la pretensió de convertir els nostres "Reis" amb "els Reis" de Mallorca crec que s'ha de fer una revisió de l'obra per adaptar-la a la tradició i al nou temps.

Josep Terrassa

Notes

1. *La representació dels Reis d'Orient*. Gabriel Janer Manila. Cap Vermell, gener 1989.
2. *Els corrents d'espiritualitat a Mallorca en el segle XIX*. Antoni Oliver C.R. Llic, maig-agost 1990.

Gimatges

